

Лавренко С.О., Лавренко Н.М.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-
ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**МЕТОДИКА ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ОЦІНКИ
ЕФЕКТИВНОСТІ ТЕХНОЛОГІЙ
ВИРОЩУВАННЯ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ
КУЛЬТУР**

Методичний посібник

Херсон

2024

ВСТУП

В світовій практиці в останні роки поряд з традиційними методами оцінки ефективності виробництва кормів через вартісні і трудові витрати все більшого значення набуває метод енергетичної оцінки технологій, який дає можливість враховувати і виражати в порівняльних еквівалентах як енергію, що акумульована в урожаї, так і енергію живої і уречевленої в минулому праці. Застосування цього методу дозволяє вказати шляхи скорочення витрат енергії, акумульованої в засобах виробництва, і сприяє удосконаленню технологічних прийомів вирощування кормових і зернофуражних культур та їх використання на кормові цілі.

Реформування земельних відносин привело до реорганізації колективних сільськогосподарських підприємств, а це в свою чергу пов'язане з визначенням індивідуальних земельних і майнових паїв, які дають можливість їх власникам на свій розсуд розпоряджатися ними. Керуючись миттєвим прибутком, вони не замислюються про раціональне використання землі, застосовуючи енергоємні, екологічно-шкідливі технології виробництва продукції.

Розуміння енергетичної суті виробництва продовольства, кількісне врахування і аналіз процесів перетворення потоків вільної енергії в агроecosистемах дає можливість визначити перспективні напрямки розвитку агротехнологій. Технології виробництва сільськогосподарської продукції повинні забезпечувати найбільш повне використання природних енергетичних ресурсів, зменшити ріст питомих витрат антропогенної енергії на одиницю продовольства та знижувати негативну дію на оточуюче середовище. В результаті системи землеробства з застосуванням ресурсозберігаючих технологій підвищують сталість, екологічну безпечність та економічну ефективність сільськогосподарського виробництва.

При енергетичній оцінці виділяють два основних потоки: енергетичні витрати і накопичену енергію кінцевого продукту. Енергетичну ефективність доцільно розраховувати по кінцевій продукції на одиницю площі цілісного енергетичного циклу виробництва.

